

**Girdejiler we maýa üçin salgytlar babatda
iki gezek salgyt salynmagyny aradan aýyrmak hakynda
Türkmenistan bilen Şweýsariýa Konfederasiýasynyň arasynda
KONWENSIÝA**

Türkmenistan we Şweýsariýa Konfederasiýasy,
girdejiler we maýa üçin salgytlar babatda iki gezek salgyt
salynmagyny aradan aýyrmak hakynda Konwensiýa baglaşmagy isläp,
şu aşakdakylar barada ylalaşdylar:

**1-nji madda
Konwensiýa özleri barada ulanylýan taraplar**

Şu Konwensiýa Ylalaşýan Döwletleriň biriniň ýa-da ikisiniň-de
dahyllysy bolup durýan taraplar barada ulanylýar.

**2-nji madda
Gurşalyp alynýan salgytlar**

1. Şu Konwensiýa Ylalaşýan Döwlet ýa-da onuň syýasy, ýerli
edara ediş birlikleri, ýa-da ýerli häkimiýet edaralary tarapyndan
girdejiler we maýa üçin alynýan salgytlaryň usulyna garamazdan, şol
salgytlar babatda ulanylýar.

2. Girdejileriň umumy möçberinden, maýanyň umumy
möçberinden, ýa-da girdejileriň ýa maýanyň aýry-aýry böleklerinden
alynýan ähli salgytlar, şol sanda gozgalýan ýa-da gozgalmaýan emlägi
aýrybaşgalamakdan alynýan salgytlar, kärhanalar tarapyndan
tölenilýän iş hakynyň ýa hak-heşdegiň umumy jeminden alynýan
salgytlar, şeýle hem maýanyň artyşyndan girdejilerden alynýan
salgytlar girdeji we maýa üçin salgytlar hasaplanylýar.

3. Konwensiýa degişli bolan salgytlar, hususan-da:

a) Türkmenistanda:

- (i) edara görnüşindäki taraplaryň peýdasy (girdejisi) üçin
salgytdan;
- (ii) şahsy taraplaryň girdejileri üçin salgytdan;
- (iii) emläk üçin salgytdan;

(mundan beýläk – «Türkmenistanyň salgytlary» diýlip
atlandyrylýar);

gel. n. 39

ol. p. 124

b) Şweýsariýada:

- (i) girdeji (umumy girdeji, girdeji üçin salgyt, maýa üçin girdeji, senagat we täjirçilik girdejisi, maýadan alynýan peýda we girdejileriň beýleki görnüşleri) üçin; we
- (ii) maýa (jemgyýetçilik eýeçiligi, gozgalýan ýa-da gozgalmaýan emläk, täjirçilik aktiwleri (esasy we ätiýaçlyk gaznalary) we maýanyň beýleki görnüşleri üçin) federal, kanton we munisipal salgytlardan.

(mundan beýläk – «Şweýsariýanyň salgytlary» diýlip atlandyrylýar) ybaratdyr.

4. Şeýle hem, şu Konwensiýa oňa gol çekilen seneden soň, häzirki salgytlara goşmaça ýa-da olaryň ýerine alynjak ähli birmeňzeş ýa-da barabar salgytlar babatda ulanylýar. Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary özleriniň degişli salgyt kanunlaryna girizilen düýpli üýtgetmeler barada bir-birine habar bererler.

5. Konwensiýa baýrakly lotereýanyň çeşmesinden we humarly oýunlaryň utuşlaryndan alynýan salgytlar babatda ulanylmaýar.

3-nji madda **Umumy kesgitlemeler**

1. Eger-de ýazgydan başga many gelip çykmaýan bolsa, şu Konwensiýanyň maksatlary üçin:

a) «Ylalaşýan Döwletleriň biri» we «Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisi» diýen adalgalar ýazga baglylykda Türkmenistany ýa-da Şweýsariýa Konfederasiýasyny aňladýar;

b) «Türkmenistan» adalgasy Türkmenistan tarapyndan halkara hukugyna laýyklykda özygtyýarly hukuklary we hukuk ygtyýarlylygy amala aşyrylýan Türkmenistanyň çäklerini aňladýar;

ç) «Şweýsariýa» adalgasy Şweýsariýa Konfederasiýasyny aňladýar;

d) «tarap» adalgasy şahsy tarapy, kompaniýany ýa-da taraplaryň islendik beýleki birleşigini aňladýar;

e) «kompaniýa» adalgasy islendik korporatiw birleşmäni ýa bolmasa salgyt salmak maksatlary üçin korporatiw birleşme hökmünde garalýan islendik beýleki guramany aňladýar;

ä) «Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasy» we «Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň kärhanasy» diýen adalgalar degişlilikde

Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllsý tarapyndan dolandyrylýan kärhanany we Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllsý tarapyndan dolandyrylýan kärhanany aňladýar;

f) «halkara gatnatmasy» adalgasy hakyky ýolbaşçy edarasy Ylalaşýan Döwletleriň birinde ýerleşýän kärhana tarapyndan ulanylýan deňiz ýa-da howa gämisiniň amala aşyrylan islendik gatnatmasyny aňladýar, şeýle gatnatmanyň diňe Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde ýerleşýän ýerleriň arasynda amala aşyrylýan halatlary muňa girmeyär;

g) «ygtybarly edara» adalgasy:

(i) Türkmenistanda – Türkmenistanyň Maliýe ministriligini we Türkmenistanyň Baş döwlet salgyt gullugyny ýa-da olaryň ygtyýarly edilen wekilini;

(ii) Şweýsariýada – Federal Maliýe Departamentiniň Baştutanyny ýa-da onuň ygtyýarly edilen wekilini aňladýar;

(h) «milli tarap» adalgasy:

(i) Ylalaşýan Döwletiň raýatlygyna eýe bolan islendik şahsy tarapy;

(ii) şeýle derejeli hukuk ýagdaýyny Ylalaşýan Döwletiň ulanylýan kanunçylygy esasynda alan islendik edara görnüşindäki tarapy, şereketi ýa-da assosiasiýany aňladýar.

2. Eger-de, ýazgydan başgaça many gelip çykmaýan bolsa, Ylalaşýan Döwletiň şu Konwensiýany islendik pursatda ulanan mahaly Konwensiýada kesgitlemesi berilmedik islendik adalganyň şol Döwletiň Konwensiýa degişli bolan salgytlar babatdaky kanunçylygynda şol pursatda oňa berýän manysyna eýe bolmalydyr. Şol Döwletiň degişli salgyt kanunçylygyna laýyklykda her bir many şol adalga babatda şol Döwletiň beýleki kanunçylygyna laýyklykda berilýän manydan ileri tutulýar.

4-nji madda **Dahyllsý**

1. Şu Konwensiýanyň maksatlary üçin «Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllsý» adalgasy şol Döwletiň kanunçylygy boýunça ýaşayan ýeri, hemişelik bolýan ýeri, ýolbaşçy edarasynyň ýerleşýän ýeri ýa-da başga bir barabar görkeziji esasynda şol Döwletde salgyt

salynmaga degişli tarapy aňladýar we şol Döwleti we onuň islendik syýasy, ýerli edara ediş birligini ýa-da ýerli häkimiýet edarasyny öz içine alýar. Ýöne şol adalga diňe şol Döwletdäki çeşmeden alynýan girdeji babatda ýa-da onda ýerleşýän maýa babatda şol Döwletde salgyt salynmaga degişli tarapy öz içine almaýar.

2. Şahsy tarap 1-nji bölümiň düzgünlerine laýyklykda Ylalaşýan Döwletleriň ikisiniň-de dahyllysy bolup durýan halatynda onuň hukuk ýagdaýy aşakda görkezilişi ýaly kesgitlenýär:

a) ol diňe hemişelik ýaşayyş jaýy ýerleşýän Döwletiň dahyllysy hasaplanýar, eger-de onuň Döwletleriň ikisinde-de hemişelik ýaşayyş jaýy bar bolsa, onda ol haýsy Döwletde has ysnyşykly şahsy we ykdysady aragatnaşyklary (durmuş bähbitleriniň merkezi) bar bolsa, diňe şol Döwletiň dahyllysy hasaplanýar;

b) eger-de, onuň durmuş bähbitleriniň merkezi bar bolan Döwleti kesgitläp bolmasa ýa-da Döwletleriň hiç birinde hemişelik ýaşayyş jaýy bolmasa, ol diňe adaty ýaşayan ýeri bolan Döwletiň dahyllysy hasaplanýar;

ç) eger-de, ol adaty Döwletleriň ikisinde-de ýaşayan bolsa, ýa-da adaty olaryň hiç birinde-de ýaşamaýan bolsa, ol diňe haýsy Döwletiň milli tarapy bolup durýan bolsa, şol Döwletiň dahyllysy hasaplanýar;

d) eger-de, ol Döwletleriň ikisiniň-de milli tarapy bolup durýan bolsa, ýa-da olaryň hiç biriniň-de milli tarapy bolmasa, onda Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary bu meseläni özara ylalaşmak boýunça çözüärler.

3. Şahsy tarap bolup durmaýan tarap 1-nji bölümiň düzgünlerine laýyklykda Ylalaşýan Döwletleriň ikisiniň-de dahyllysy bolup durýan bolsa, onda ol diňe özüniň hakyky ýolbaşçy edarasynyň ýerleşýän ýeri bolan Döwletiň dahyllysy hasaplanýar.

5-nji madda **Hemişelik wekilçilik**

1. Şu Konwensiýanyň maksatlary üçin «hemişelik wekilçilik» adalgasy kärhananyň telekeçilik işini doly ýa-da bölekleyin amala aşyran hemişelik ýerini aňladýar.

2. «Hemişelik wekilçilik» adalgasy, hususan-da şulary aňladýar:

a) dolandyryş ýerini;

b) sahamçany, bölümi;

- ç) edarany;
- d) fabriği;
- e) ussahanany;

ä) şahtany, nebit ýa-da gaz guýusyny, karýeri ýa-da tebigy baýlyklary çykarmak ýa-da gözlemek bilen bagly iş geçirilýän başga bir islendik ýeri.

3. Gurluşyk meýdançasy, gurluşyk, gurnama ýa ýygnaýyş ýeri, ýa-da ýokarda agzalan ýerler bilen bagly gözegçilik işi hemişelik wekilçiligi emele getirýär, ýöne olar bilen bagly işiň dowamlylygy on iki aýdan uzak bolan halatda.

4. Şu maddanyň ýokardaky düzgünlerine garamazdan, «hemişelik wekilçilik» adalgasy şulary öz içine almaýar:

a) desgalaryň kärhana degişli harytlary ýa-da önümleri diňe saklamak, görkezmek ýa-da ibermek maksatlary üçin ulanylmagyny;

b) kärhana degişli harytlaryň ýa-da önümleriň gorlarynyň diňe saklamak, görkezmek ýa-da ibermek maksatlary üçin saklanylmagyny;

ç) kärhana degişli harytlaryň ýa-da önümleriň gorlarynyň diňe başga bir kärhana tarapyndan gaýtadan işlemek maksatlary üçin saklanylmagyny;

d) hemişelik iş yeriniň diňe harytlary ýa-da önümleri satyn almak maksatlary üçin ýa-da kärhana maglumatlary toplamak üçin saklanylmagyny;

e) hemişelik iş yeriniň diňe kärhana üçin taýýarlyk görüji ýa-da kömekçi häsiýetli başga bir islendik işi amala aşyrmak maksady bilen saklanylmagyny;

ä) hemişelik iş yeriniň diňe işiň a)-dan – e) çenli kiçi bölümlerde görkezilen görnüşleriniň islendik usulda utgaşdyrylmagyny amala aşyrmak üçin saklanylmagyny, hemişelik iş yeriniň şeýle utgaşdyrma netijesinde ýüze çykýan jemi işi taýýarlyk görüji ýa-da kömekçi häsiýetli bolan şertinde.

5. 1-nji we 2-nji bölümleriň düzgünlerine garamazdan, eger-de 6-njy bölümde gürrüňi edilýän garaşsyz derejeli ýumuşçydan başga bir tarap Ylalaşýan Döwletde beýleki Ylalaşýan Döwletiň kärhanasynyň adyndan hereket edýän bolsa, onda şol kärhana aşakda görkezilen şertlerde şol tarapyň kärhana üçin edýän islendik işi babatda birinji agzalan Döwletde hemişelik wekilçiligi bar kärhana hökmünde garalýar; şol Döwletde kärhananyň adyndan şertnamalary baglaşmaga

ygtyýarlyklary bar we adaty olary peýdalanýan şertde, şol tarapyň 4-nji bölümde görkezilýän bilen çäklenýän işi hemişelik iş ýeriniň üsti bilen şu bölümiň düzgünlerine laýyklykda amala aşyrylýan bolsa-da, munuň özi hemişelik iş ýeriniň hemişelik wekilçilige öwürilmegine getirmeyär.

6. Eger-de, kärhana Ylalaşýan Döwletde telekeçilik işini diňe araçynyň, dellalyň ýa-da garaşsyz hukuk ýagdaýly başga bir islendik ýumuşçynyň üsti bilen amala aşyrylan bolsa, şol taraplaryň öz adaty işiniň çäklerinde hereket edýän şertlerinde kärhananyň şol Döwletde hemişelik wekilçiligi bar diýlip hasaplanmaýar.

7. Ylalaşýan Döwletiň dahyllysy bolan kompaniýanyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysy bolan kompaniýa gözegçilik edýän ýa-da ol tarapyndan gözegçilik edilýän bolsa, ýa-da şol beýleki Döwletde telekeçilik işini (ýa hemişelik wekilçiligiň üsti bilen ýa bolmasa başga bir usulda) amala aşyrylan bolsa, bu ýagdaýyň özi şol kompaniýalaryň hiç birini beýleki kompaniýanyň hemişelik wekilçiligine öwürmeýär.

6-njy madda

Gozgalmaýan emläkden girdejiler

1. Ylalaşýan Döwletiň dahyllysynyň beýleki Ylalaşýan Döwletde ýerleşýän gozgalmaýan emläkden alýan girdejisine, şol sanda oba we tokaý hojalygyndan girdejisine şol beýleki Döwletde salgytlar salnyp bilner.

2. «Gozgalmaýan emläk» adalgasy garalýan emlägiň ýerleşýän ýeri bolan Ylalaşýan Döwletiň kanunçylygy boýunça oňa berilýän mana eýe bolmalydyr. Bu adalga islendik halatda gozgalmaýan emläk babatdaky kömekçi emlägi, oba we tokaý hojalygynda ulanylýan mallary we enjamlary, ýer eýeçiligi, gozgalmaýan emlägiň öndürýän önümi babatdaky umumy hukugyň düzgünleri özi barada ulanylýan hukuklary hem-de mineral serişdeleri, çeşmeleri we gazylyp alynýan beýleki tebigy baýlyklary işläp geçmek üçin öwezini dolma hökmünde tölenýän üýtgeýän we kesgitli tölegler üçin hukuklary hem-de mineral serişdeleri, çeşmeleri we gazylyp alynýan beýleki tebigy baýlyklary işläp geçmek üçin hukugy öz içine almalydyr; deňiz we howa gämilerine gozgalmaýan emläk hökmünde garalmaýar.

3. 1-nji bölümüň düzgünleri gozgalmaýan emlägi göni peýdalanmaktan, kärendä bermekden ýa-da başga bir islendik

görnüşde peýdalanmaktan alynýan girdejiler babatda hem ulanylýar.

4. 1-nji we 3-nji bölümiň düzgünleri kärhananyň gozgalmaýan emläginden girdejiler hem-de garaşsyz şahsy hyzmatlary etmek üçin peýdalanylýan gozgalmaýan emläkden girdejiler babatda hem ulanylýar.

7-nji madda

Telekeçilik işinden alynýan peýda

1. Eger-de, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasy Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde ýerleşýän hemişelik wekilçiligiň üsti bilen şol ýerde telekeçilik işi bilen meşgullanmaýan bolsa, onda onuň peýdasyna diňe şol birinji Döwletde salgyt salynýar. Eger-de, kärhana telekeçilik işini ýokarda agzalan görnüşde amala aşyryýan bolsa, beýleki Döwletde onuň peýdasynyň diňe hemişelik wekilçilige degişli bölegine salgyt salnyp bilner.

2. 3-nji bölümiň düzgünlerini nazara almak bilen, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasy Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde telekeçilik işini şol ýerde ýerleşýän hemişelik wekilçiligiň üsti bilen amala aşyryýan bolsa, onda şol wekilçiligiň hut şonuň ýaly ýa-da barabar şertlerde hut şonuň ýaly ýa barabar iş bilen meşgullanýan aýrybaşgalanan we aýratyn kärhana bolan hem-de özi hemişelik wekilçiligi bolan kärhanadan doly garaşsyz hereket edende alyp biljek peýdasy Ylalaşýan Döwletleriň her birinde şol hemişelik wekilçilige degişlidir.

3. Hemişelik wekilçiligiň peýdasynyň möçberi kesgitlenende şeýle hemişelik wekilçiligiň telekeçilik maksatlary üçin çeken çykdaýylarynyň, şol sanda dolandyryş we umumy edara ediş çykdaýylarynyň hemişelik wekilçiligiň ýerleşýän ýeri bolan Döwletde ýa-da onuň çäklerinden daşarda çekilendigine garamazdan, şol çykdaýylaryň kemeldilmegine rugsat berilýär.

4. Eger-de, Ylalaşýan Döwletde hemişelik wekilçilige degişli peýdany kärhananyň peýdasynyň umumy möçberini onuň dürli düzüm birlikleriniň arasynda barabarlykda paýlamak esasynda kesgitlemek adaty tejribe bolsa, 2-nji bölümde hiç bir zat Ylalaşýan Döwlete salgyt salynmaga degişli peýdany adaty tejribede kabul edilen paýlamak usuly arkaly kesgitlemegi gadagan etmeyär; ýöne paýlamagyň saýlanyp alnan usuly şu maddada bar bolan ýörelgelere laýyk gelýän netijeleri bermelidir.

5. Hiç bir peýda diňe şol hemişelik wekilçiligiň kärhana üçin harytlary ýa önümleri satyn almagy esasynda şu hemişelik wekilçilige degişli edilip bilinmez.

6. Ýokardaky bölümleriň maksatlary üçin, hemişelik wekilçilige degişli peýda her ýyl şol bir usul arkaly kesgitlenýär, ony üýtgetmek üçin esasly we ýeterlik sebäp bolan halatlar muňa girmeyär.

7. Eger-de, peýda şu Konwensiýanyň beýleki maddalarynda aýratyn gürrüni edilýän girdejileriň görnüşlerini öz içine alýan bolsa, şol maddalaryň düzgünlerine şu maddanyň düzgünleriniň täsiri ýetmeyär.

8-nji madda **Halkara gatnatmasy**

1. Deňiz ýa-da howa gämilerini halkara gatnawynda ulanmaktan alynýan peýda diňe kärhananyň hakyky ýolbaşçy edarasy ýerleşýän Ylalaşýan Döwletde salgyt salynýar.

2. Deňiz gämi gatnaw kärhanasynyň hakyky ýolbaşçy edarasy deňiz gämisinde ýerleşýän bolsa, onuň ýolbaşçy edarasy deňiz gämisiniň ýazylan menzili ýerleşýän Ylalaşýan Döwletde, şeýle menziliň ýok ýagdaýynda bolsa – deňiz gämisini ulanyjy öz dahyllysy bolan Ylalaşýan Döwletde ýerleşýär diýlip hasaplanýar.

3. 1-nji bölümiň düzgünleri ulag serişdelerini işletmek boýunça pul-a, bilelikdäki kärhana ýa-da halkara guramasyna gatnaşmaktan alynýan peýda hem degişlidir.

9-njy madda **Şarikli kärhanalar**

1. Eger-de:

a) Ylalaşýan Döwletiň kärhanasy Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň kärhanasyny dolandyrmaga, oňa gözegçilik etmäge ýa-da onuň maýasyna göni ýa keseden gatnaşýan bolsa, ýa-da

b) şol bir taraplar Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasyny we Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň kärhanasyny dolandyrmaga, oňa gözegçilik etmäge ýa-da onuň maýasyna göni ýa keseden gatnaşýan bolsa,

we her bir halatda iki kärhananyň arasynda olaryň täjirçilik we maliýe özara gatnaşyklarynda iki garaşsyz kärhananyň arasynda bolmalydan tapawutlanýan şertler döredilýän ýa bellenilýän bolsa, onda olaryň biriniň adyna geçirilip bilinjek, ýöne şol şertleriň tapawutlylygy sebäpli geçirilmedik peýda şol kärhananyň peýdasynyň hasabyna goşulyp we degişlilikde oňa salgyt salnyp bilner.

2. Ylalaşýan Döwletleriň biri Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň kärhanasyna şol beýleki Döwletde salgyt salnan peýdasyny birinji Döwletiň peýdasyna goşanda we degişlilikde salgyt salanda we şeýlelikde goşulan peýda iki kärhananyň arasyndaky gatnaşyklar iki garaşsyz kärhananyň arasyndaky ýaly bolan şertde birinji agzalan Döwletiň kärhanasynyň adyna hasaplanylýan peýda bolup durýan halatda şol beýleki Döwlet şol peýda üçin özünde hasaplanylýan salgyt babatda degişli takyklamany geçirer, Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary bolsa, ylalaşyk gazanmak maksady bilen, bir-biri bilen maslahatlaşar.

10-njy madda **Diwidendler**

1. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysy bolan kompaniýanyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysyna töleýän diwidendlerine şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

2. Ýöne şeýle diwidendlere olary töleýän kompaniýa öz dahyllysy bolan Ylalaşýan Döwletde we onuň kanunçylygyna laýyklykda salgytlar salnyp bilner, emma diwidendleriň alyjysy onuň hakyky eýesi bolup durýan bolsa, Ylalaşýan Döwletde şeýle usulda alynýan salgyt:

a) eger-de, diwidendleri töleýän kompaniýanyň maýasynyň azyndan 25 göterimine göni eýelik edýän kompaniýa (ýöne şereket bolmadyk) hakyky eýelik edýän bolsa, diwidendleriň jemi möçberiniň 5 göteriminden;

b) ähli beýleki ýagdaýlarda bolsa, diwidendleriň jemi möçberiniň 15 göteriminden köp bolmaly däldir.

Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary şu çäklendirmeleri ulanmagyň usulyny özara ylalaşmak boýunça bellär.

Bu bölüm kompaniýa ujundan diwidendler tölenilýän peýda babatda salgyt salynmagyna degişli däldir.

3. «Diwidendler» adalgasy şu maddada ulanylanda paýnamalardan ýa-da peýda gatnaşmak üçin hukuk berýän, bergi talapnamalary bolup durmaýan beýleki korporatiw hukuklardan alynýan girdejini, şeýle hem girdejini paýlaýan kompaniýa öz dahyllysy bolan Döwletiň kanunçylygyna laýyklykda, salgyt babatda paýnamalardan alynýan girdeji ýaly düzgünleşdirilmäge degişli beýleki girdejini aňladýar.

4. Eger-de, diwidendleriň hakyky eýesi Ylalaşýan Döwletiň dahyllysy bolmak bilen, diwidendleri töleýän kompaniýa öz dahyllysy bolan Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde telekeçilik işini şol ýerde ýerleşýän hemişelik wekilçiligiň üsti bilen amala aşyran bolsa, ýa-da şol beýleki Döwletde garaşsyz şahsy hyzmatlary şol ýerde ýerleşýän hemişelik binýatdan edýän bolsa we diwidendleriň tölenmegine esas bolýan eýeçilik hakykatdan-da şol hemişelik wekilçilige ýa-da hemişelik binýada degişli bolsa, 1-nji we 2-nji bölümleriň düzgünleri ulanylmaýar. Şeýle halatda ýagdaýlara baglylykda 7-nji maddanyň ýa-da 14-nji maddanyň düzgünleri ulanylýar.

5. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysy bolup durýan kompaniýa Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinden peýdany ýa-da girdejileri alýan ýagdaýynda şol beýleki Döwlet şol kompaniýanyň töleýän diwidendlerinden hiç bir salgyt alyp bilmez, şol diwidendler şol beýleki Döwletiň dahyllysyna tölenilýän ýa-da diwidendleri tölemek üçin esas bolýan eýeçilik hakykatdan-da şol beýleki Döwletde ýerleşýän hemişelik wekilçilige ýa-da hemişelik binýada degişli bolsa we kompaniýanyň paýlanylmadyk peýdasyna salgyt salnyp bilinmeýän bolsa, hatda tölenýän diwidendler ýa-da paýlanylmadyk peýda şol beýleki Döwletde emele gelýän peýdadan ýa-da girdejiden dolulygyna ýa-da bölekleyin ybarat bolsa, bu kada ulanylmaýar.

11-nji madda Göterimler

1. Ylalaşýan Döwletleriň birinde emele gelýän we Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysyna tölenilýän göterimlere şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

2. Ýöne şeýle göterimlere olaryň emele gelýän Ylalaşýan Döwletinde hem, şol Döwletiň kanunçylygyna laýyklykda salgyt salyp bilner, ýöne eger-de şu göterimlerden peýda alyjy beýleki Ylalaşýan Döwletiň dahyllysy bolup durýan bolsa, şeýle usulda alynýan salgyt

göterimleriň jemi möçberiniň 10 göteriminden köp bolmaly däldir. Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary şu çäklendirmäni ulanmagyň usulyny özara ylalaşmak boýunça bellär.

3. «Göterimler» adalgasy şu maddada ulanylan mahaly ipoteka üpjünçiligine we bergidaryň peýdalaryna gatnaşmak üçin hukugynyň barlygyna garamazdan, islendik görnüşdäki bergi talaplaryndan girdejini we, hususan-da, gymmatly hökümet kagyzlaryndan we obligasiýalaryndan ýa-da bergi borçnamalaryndan girdejileri, şol sanda şol gymmatly kagyzlar we borçnamalar ýa-da bergi borçnamalary boýunça baýraklary we utuşlary aňladýar. Wagty geçirilen tölegler üçin jerimelere şu maddanyň maksatlary üçin göterimler hökmünde garalmaýar.

4. Eger-de, göterimleriň hakyky eýesi Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysy bolmak bilen, göterimler emele gelyän Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde telekeçilik işini şol ýerde ýerleşýän hemişelik wekilçiligiň üsti bilen amala aşyryan ýa-da şol beýleki Döwletde garaşsyz şahsy hyzmatlary şol ýerde ýerleşýän hemişelik binýatdan amala aşyryan bolsa hem-de göterimleriň tölenilmegine esas bolýan bergi talaby şeýle hemişelik wekilçilige ýa-da hemişelik binýada hakykatda hem degişli bolsa, 1-nji we 2-nji bölümleriň düzgünleri ulanylmaýar. Şeýle halatda, ýagdaýa baglylykda 7-nji maddanyň ýa-da 14-nji maddanyň düzgünleri ulanylýar.

5. Eger-de, göterimleri töleýji Ylalaşýan Döwletiň dahyllysy bolsa, göterimler şol Ylalaşýan Döwletde emele gelyär diýlip hasaplanýar. Eger-de, göterimleri töleýjiniň Ylalaşýan Döwletiň dahyllysydygyna ýa-da däldigine garamazdan, Ylalaşýan Döwletde onuň göterimleriň tölenilmegine esas bolan hemişelik wekilçiligi ýa-da hemişelik binýady bar bolsa we şol göterimleri tölemek boýunça çykdaýlary şeýle hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat çekýän bolsa, şeýle göterimler hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat ýerleşýän Döwletde emele gelyär diýlip hasaplanýar.

6. Eger-de, göterimleriň töleýjisiniň we hakyky eýesiniň arasyndaky ýa-da olaryň ikisiniň we haýsydyr bir üçünji tarapyň arasyndaky aýratyn gatnaşyklar sebäpli, göterimleriň tölenilmegine esas bolan bergi talabyna degişli göterimleriň jemi göterimleriň töleýjisiniň we hakyky eýesiniň arasynda şeýle gatnaşyklar ýok mahaly ylalaşylyp bilinjek möçberden köp bolsa, onda şu maddanyň düzgünleri diňe soňky agzalan möçber babatda ulanylýar. Şeýle halatda tölegiň artýan bölegi şu Konwensiýanyň beýleki düzgünlerini

bolmalysy ýaly nazara almak bilen, Ylalaşýan Döwletleriň her biriniň kanunçylygyna laýyklykda salgyt salynmaga öňküsi ýaly degişlidir.

12-nji madda
Awtorlyk hukuklaryndan
we ygtyýarnamalardan girdejiler

1. Ylalaşýan Döwletleriň birinde emele gelýän we Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysyna tölenilýän awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejilere şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

2. Emma şonuň ýaly awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejilere olar emele gelen Ylalaşýan Döwletde şol Döwletiň kanunçylygyna laýyklykda hem salgyt salnyp bilner, ýöne awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejileriň hakyky eýesi onuň alyjysy bolup durýan bolsa, şeýle halatda salgyt awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejileriň jemi möçberiniň 10 göteriminden köp bolmaly däldir.

Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary şu çäklendirmeleri ulanmagyň usulyny özara ylalaşmak boýunça bellärler.

3. «Awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejiler» adalgasy şu maddada ulanylanda edebiyat, sungat ýa-da ylmy eserler, şol sanda kinofilmler we radio ýa-da tele ýaýlym üçin ýazgylar, islendik patentler, söwda belgileri, dizaýn ýa-da modeller, çyzgylar, gizlin kesgitlemeler ýa-da amallar ulgamlary, ýa bolmasa senagat, täjirçilik ýa ylmy tejribä degişli maglumat üçin awtorlyk hukuklaryny peýdalanmak ýa bolmasa olary peýdalanmaga hukuk bermek üçin hak-heşdek hökmünde alynýan islendik görnüşdäki tölegleri aňladýar.

4. Eger-de, awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejileriň hakyky eýesi Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysy bolmak bilen, awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejiler emele gelýän Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde telekeçilik işini şol ýerde ýerleşýän hemişelik wekilçiligiň üsti bilen amala aşyryan bolsa, ýa bolmasa şol beýleki Döwletde garaşsyz şahsy hyzmatlary şol ýerde ýerleşýän hemişelik binýatdan amala aşyryan bolsa we awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejileriň tölenilmegine esas bolan hukuk ýa emläk şol hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat bilen hakykatda hem bagly bolsa, 1-nji we 2-nji bölümleriň düzgünleri ulanylmaýar. Şeýle halatda ýagdaýlara

baglylykda 7-nji maddanyň ýa-da 14-nji maddanyň düzgünleri ulanylýar.

5. Awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejileri töleýji Ylalaşýan Döwletiň dahyllysy bolanda, olar şol Döwletde emele gelen diýlip hasaplanýar. Eger-de, awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejileri töleýän tarapyň Ylalaşýan Döwletiň dahyllysydygyna ýa-da dældigine garamazdan, onuň Ylalaşýan Döwletde awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejiler tölenilýän berginiň emele gelmegi bilen bagly hemişelik wekilçiligi ýa-da hemişelik binýady bar bolsa we şol awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejileri tölemek üçin çykadjylary şeýle hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat çekýän bolsa, onda awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejiler hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat ýerleşýän Döwletde emele gelýär diýlip hasaplanýar.

6. Eger-de, awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejileriň töleýjisiniň we hakyky eýesiniň arasyndaky ýa-da olaryň ikisiniň we haýsydyr bir üçünji tarapyň arasyndaky aýratyn gatnaşyklar sebäpli, awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan tölenilmegine esas bolan peýdalanmaga hukuga ýa-da maglumata degişli awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejileriň jemi möçberi awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan girdejileriň töleýjisiniň we hakyky eýesiniň arasynda şeýle gatnaşyklar ýok mahaly ylalaşyp bilinjek möçberden köp bolsa, onda şu maddanyň düzgünleri diňe soňky agzalan möçber babatda ulanylýar. Şeýle halatda tölegiň artýan bölegi şu Konwensiýanyň beýleki düzgünlerini bolmalysy ýaly nazara almak bilen, Ylalaşýan Döwletleriň her biriniň kanunçylygyna laýyklykda salgyt salynmaga öňküsi ýaly degişlidir.

13-nji madda **Maýanyň artyşy**

1. Ylalaşýan Döwletiň dahyllysynyň 6-njy maddada kesgitlemesi berlen we Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde ýerleşýän gozgalmaýan emlägi aýrybaşgalamakdan alyan girdejilerine şol beýleki Döwletde salgytlar salnyp bilner.

2. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde bar bolan hemişelik wekilçiliginiň täjirçilik emläginiň ýa-da Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň

ygtyýarynda bolan we garaşsyz şahsy hyzmatlary etmek üçin Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde ýerleşýän hemişelik binýada degişli gozgalýan emläginiň düzümine girýän gozgalýan emlägiň aýrybaşgalanmagyndan alynýan girdejlere, şol sanda şeýle hemişelik wekilçiligiň (aýratynlykda ýa-da tutuş kärhana bilen bilelikde), ýa bolmasa şeýle hemişelik binýadyň aýrybaşgalanmagyndan alynýan girdejlere şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

3. Kärhana tarapyndan halkara gatnawlarynda ulanylýan deňiz ýa-da howa gämileriniň, ýa bolmasa şol deňiz we howa gämileriniň ulanylmagy bilen baglanyşykly gozgalýan emlägiň aýrybaşgalanmagyndan alynýan girdejlere diňe kärhananyň hakyky ýolbaşçy edarasy ýerleşýän Ylalaşýan Döwletde salgyt salynýar.

4. Emlägi Ylalaşýan Döwletiň çäklerinde ýerleşýän gozgalmaýan emläkden gönüden-göni ýa-da gytaklaýyn ybarat bolan kompaniýanyň paýdarlyk maýasynyň paýnamalarynyň aýrybaşgalanmagyndan alynýan peýda şol Döwletde salgyt salnyp bilner.

5. 1, 2, 3 we 4-nji bölümlerde gürrüňi edilýänden başga islendik emlägiň aýrybaşgalanmagyndan alynýan girdejlere diňe emlägi aýrybaşgalaýan tarap öz dahyllysy bolan Ylalaşýan Döwletde salgyt salynýar.

14-nji madda

Garaşsyz şahsy hyzmatlar

1. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň hünär hyzmatlaryny etmekden ýa-da garaşsyz häsiýetli başga bir işden alýan girdejilerine diňe şol Döwletde salgyt salynýar, diňe aşakda görkezilen ýagdaýlarda şeýle girdejä Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde hem salgyt salnyp bilner:

a) eger-de, şol dahyllynyň öz işini amala aşyrmak maksady bilen, Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde zygyderli elýeterli bolan hemişelik binýady bar bolsa – şeýle halatda diňe şol hemişelik binýada degişli edilýän girdejä salgyt salynýar; ýa-da

b) eger-de, şol dahyllynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde bolmagy garalýan fiskal ýylynyň dowamynda 183 günlük ýa-da şondan uzak döwre barabar bolsa – şeýle halatda diňe şol dahyllynyň şol Döwletleriň beýlekisinde amala aşyrylan işinden alnan girdejiniň şol bölegine salgyt salynýar.

2. «Hünär hyzmatlary» adalgasy, hususan-da, garaşsyz ylmy, edebi, artistlik, bilim ýa-da mugallymçylyk işini, şeýle hem lukmanlaryň, aklawçylaryň, inženerleriň, binagärleriň, diş lukmanlarynyň we hasapçylaryň garaşsyz işini öz içine alýar.

15-nji madda **Garaşly şahsy hyzmatlar**

1. 16, 18 we 19-njy maddalaryň düzgünlerini nazara almak bilen, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň hakynatutma iş bilen bagly alýan hak-heşdegine, iş hakyna we şunuň ýaly beýleki töleglere diňe şol Döwletde salgyt salynýar, hakynatutma işiň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde amala aşyrylýan halatlary muňa girmeyär. Eger-de, hakynatutma boýunça iş şeýle görnüşde amala aşyrylýan bolsa, şunuň bilen bagly alnan tölege şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

2. 1-nji bölümiň düzgünlerine garamazdan, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde hakynatutma boýunça amala aşyrylýan iş bilen bagly alýan tölegine diňe birinji agzalan Döwletde salgyt salynýar, eger:

a) alyjy fiskal ýylynda jemi alnanda 183 günden uzak bolmadyk döwrüň ýa-da döwürleriň dowamynda beýleki Döwletde bolan ýagdaýynda, we

b) töleg şol beýleki Döwletiň dahyllisy bolmadyk hakyna tutujy tarapyndan ýa-da onuň adyndan tölenilýän bolmasa, we

ç) tölegleri tölemek boýunça çykdaýlary hakyna tutujynyň şol beýleki Döwletdäki hemişelik wekilçiligi ýa-da hemişelik binýady çekmese.

3. Şu maddanyň ýokardaky düzgünlerine garamazdan, halkara gatnawlarynda ulanylýan deňiz ýa-da howa gämisinde hakynatutma boýunça amala aşyrylýan iş bilen bagly alnýan tölege kärhananyň hakyky ýolbaşçy edarasy ýerleşýän Ylalaşýan Döwletde salgyt salnyp bilner.

16-njy madda **Direktorlaryň gonorarlary**

Direktorlaryň gonorarlaryna we Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllisy bolan

kompaniýanyň direktorlar geňeşiniň ýa-da kompaniýanyň şonuň ýaly başga bir islendik edarasynyň agzasy hökmünde alýan şonuň ýaly töleglerine şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

17-nji madda **Artistler we sportçular**

1. 14-nji we 15-nji maddalaryň düzgünlerine garamazdan, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň teatryň, kinonyň, radionyň ýa-da telewideniýäniň artisti, ýa-da sazanda ýaly sungat işgäri hökmünde ýa-da sportçy hökmünde Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde amala aýrýan öz şahsy işünden alýan girdejisine şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

2. Eger-de, sungat işgäriniň ýa-da sportçynyň amala aşyryan şahsy işinden girdeji sungat işgäriniň ýa-da sportçynyň öz adyna däl-de, başga bir tarapyň adyna hasaplanyp ýazylyan bolsa, onda 7, 14 we 15-nji maddalaryň düzgünlerine garamazdan, şol girdejä sungat işgäriniň ýa-da sportçynyň işi amala aşyrylýan Ylalaşýan Döwletde salgyt salnyp bilner. Eger-de, sungat işgäriniň ýa-da sportçynyň özüniň hem, onuň bilen gatnaşykda bolan hiç bir beýleki taraplaryň hem şol tarapyň girdejisine göni gatnaşmaýandyklary kesgittense, onda bu bölüm ulanylmaýar.

3. Eger-de, Ylalaşýan Döwletleriň birinde artistler ýa-da sportçular amala aşyryan işleri üçin girdejileri, esasan Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň jemgyýetçilik gaznalaryndan, ýa-da onuň syýasy, ýa-da ýerli edara ediş-çäk birliginden ýa bolmasa ýerli häkimiýet edarasından alýan bolsa, 1-nji we 2-nji bölümleriň düzgünleri olaryň şeýle işden alýan girdejisine degişli däldir.

18-nji madda **Pensiýalar**

19-njy maddanyň 2-nji bölümüniň düzgünlerini nazara almak bilen, Ylalaşýan Döwletiň dahyllysyna öňki hakynatutma iş bilen bagly tölenilýän pensiýalar we şunuň ýaly beýleki tölegler diňe şol Döwletde salgyt salnvmaga degişlidir.

19-njy madda **Döwlet gullugy**

1.

a) Ylalaşýan Döwlet, ýa-da onuň syýasy birligi ýa-da edara ediş-çäk birligi ýa bolmasa ýerli häkimiýet edaralary tarapyndan islendik şahsy tarapa şol Döwlete ýa-da onuň birligine ýa bolmasa häkimiýet edarasyna edýän hyzmatlary üçin pensiyadan başga iş hakyna, hak-heşdegine ýa-da başga bir şunuň ýaly tölegine diňe şol Döwletde salgyt salynýar;

b) emma şeýle iş hakyna, hak-heşdege we beýleki şunuň ýaly töleglere diňe Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde salgyt salynýar, munuň üçin hyzmatlar şol Döwletde edilmeli we şahsy tarap şol Döwletiň dahyllysy bolmaly, ol:

(i) şol Döwletiň milli tarapy bolmaly, ýa-da

(ii) diňe hyzmatlary etmek maksady bilen, şol Döwletiň dahyllysy bolmadyk bolmaly.

2.

a) Ylalaşýan Döwlet ýa-da onuň syýasy birligi ýa-da edara ediş-çäk birligi ýa bolmasa ýerli häkimiýet edarasyna, ýa olaryň döreden gaznalary tarapyndan islendik şahsy tarapa şol Döwlete ýa-da onuň birligine ýa bolmasa häkimiýet edarasyna edýän hyzmatlary üçin tölenilýän islendik pensiya diňe şol Döwletde salgyt salynýar.

b) emma şahsy tarap Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysy ýa-da milli tarapy bolsa, şeýle pensiya diňe şol beýleki Döwletde salgyt salynýar.

3. 15, 16 we 18-nji maddalaryň düzgünleri Ylalaşýan Döwletiň ýa-da onuň syýasy birliginiň ýa-da edara ediş-çäk birliginiň ýa bolmasa ýerli häkimiýet edarasynyň telekeçilik işini amala aşyrmagy bilen baglanyşykly edilýän hyzmatlar babatdaky iş haky, hak-heşdekler we beýleki şunuň ýaly tölegler we pensiyalar babatda ulanylar.

20-nji madda **Talyplar**

Ylalaşýan Döwletleriň birine gelmeginden öň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysy bolup durýan ýa bolan we birinji agzalan Döwletde diňe okamak ýa-da bilim almak maksady bilen bolýan talyp ýa-da tejribe toplaýjy tarapyndan alynýan hem-de

ýaşamak, okamak we bilim almak maksatlary üçin niýetlenilen tölegler şol Döwletiň çäkleriniň daşynda ýerleşýän çeşmelerden döreyän bolsa, olara salgyt salynmaýar.

21-nji madda **Beýleki girdejiler**

1. Ylalaşýan Döwletiň dahyllysynyň girdejileriniň şu Konwensiýanyň ýokardaky maddalarynda agzalmadyk görnüşlerine, dörän çeşmesine garamazdan, diňe şol Döwletde salgyt salynýar.

2. Eger-de, 6-njy maddanyň 2-nji bölümünde kesgitlemesi berlen gozgalmaýan emläkden alynýan girdejileriň alyjysy Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysy bolmak bilen, Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde telekeçilik işini onda ýerleşen hemişelik wekilçiligiň üsti bilen amala aşyrýan bolsa ýa-da şol beýleki Döwletde garaşsyz şahsy hyzmatlary şol ýerde ýerleşýän hemişelik binýatdan edýän bolsa we girdejiniň alynmagyna esas bolan hukuk ýa-da emläk şeýle hemişelik wekilçilik ýa hemişelik binýat bilen hakykatdan-da bagly bolsa, onda 1-nji bölümüň düzgünleri 6-njy maddanyň 2-nji bölümünde kesgitlemesi berlen gozgalmaýan emläkden alynýanlardan başga girdejiler babatda ulanylmaýar. Şeýle halatda ýagdaýlara baglylykda 7-nji maddanyň ýa-da 14-nji maddanyň düzgünleri ulanylýar.

22-nji madda **Maýa**

1. 6-njy maddada gürrüňi edilýän, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň eýeçiligi bolup durýan we Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde ýerleşýän gozgalmaýan emläk görnüşindäki maýa şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

2. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde bar bolan hemişelik wekilçiliginiň täjirçilik emläginiň bir bölegi bolan gozgalýan emläk görnüşindäki ýa-da Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň garaşsyz şahsy hyzmatlary etmek üçin Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde onuň ygtyýarynda bolan hemişelik binýat bilen bagly gozgalýan emläk görnüşindäki maýa şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

3. Halkara gatnawynda ulanylýan deňiz ýa-da howa gämileri görnüşindäki ýa bolmasa şeýle deňiz we howa gämilerini ulanmak

bilen baglanyşykly gozgalýan emläk görnüşindäki maýa diňe kärhananyň hakyky ýolbaşçy edarasy ýerleşýän şol Döwletde salgyt salynýar.

4. Ýlalaşýan Döwletiň dahyllysynyň maýasynyň ähli beýleki böleklerine diňe şol Döwletde salgyt salynýar.

23-nji madda

Iki gezek salgyt salynmagyny aradan aýyrmak

1. Türkmenistan iki gezek salgyt salynmagyny şeýle ýagdaýlarda aradan aýyryýan halatda:

a) eger Türkmenistanyň dahyllysynyň alýan girdejisine ýa-da eýelik edýän maýasyna Şweýsariýada şu Konwensiýanyň düzgünlerine laýyklykda salgyt salnyp bilinjek bolsa, onda Türkmenistan:

(i) şeýle dahyllynyň Şweýsariýada tölän salgydyna barabar möçberini girdeji üçin salgydyndan kemeltmäge rugsat berýär;

(ii) şeýle dahyllynyň Şweýsariýada tölän maýa üçin salgydyna barabar möçberini maýa üçin salgydyndan kemeltmäge rugsat berýär.

Kemeldilýän şeýle möçberler ýagdaýa baglylykda islendik halatda girdeji üçin salgydyň ýa-da maýa üçin salgydyň kemeldilmegine rugsat berilmeginden öň hasaplanan, Şweýsariýada salgyt salnyp bilinjek girdejä ýa-da maýa degişli böleginden köp bolmaly däldir.

b) eger Türkmenistanyň dahyllysynyň Konwensiýasynyň islendik düzgünine laýyklykda alan girdejisi ýa-da maýasy şol Döwletde salgytdan boşadylýan bolsa, onda Türkmenistan muňa garamazdan, bu dahyllynyň girdejisiniň ýa-da maýasynyň galan bölegine salgydyň möçberi hasaplananda onuň salgytdan boşadylan girdejisine ýa-da maýasyna üns berip biler.

2. Şweýsariýa iki gezek salgyt salynmagyny şeýle ýagdaýlarda aradan aýyryýan halatda:

a) eger Şweýsariýanyň dahyllysynyň alýan girdejisi ýa-da eýelik edýän maýasy şu Konwensiýanyň düzgünlerine laýyklykda Türkmenistanda salgyt salnyp bilinjek bolsa, Şweýsariýa b) kiçi bölümiň düzgünlerini nazara almak bilen bu girdejini ýa-da maýany salgyt salmakdan boşadyp biler, ýöne bu dahyllynyň girdejisiniň ýa-da

maýasynyň galan bölegine salgydyň möçberi hasaplananda girdejiniň we maýanyň salgytdan boşadylan halatda ulanylyp bilinjek ýagdaýda boşadylmadyk salgyt möçberini ulanyp bilmez. Emma şular ýaly boşatmak diňe eger Türkmenistanda şeýle girdejä salgyt salmak göz önünde tutulan bolsa, onda 13-nji maddanyň 4-nji bölümünde görkezilen girdejiler üçin ulanylýar.

b) eger Şweýsariýanyň dahyllysy awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan alýan diwidentleri, göterimleri ýa-da girdejileri üçin 10, 11 ýa-da 12-nji maddalaryň düzgünlerine laýyklykda Türkmenistanda salgyt salnyp bilinjek bolsa, onda Şweýsariýa ýüz tutmak boýunça bu dahyllyny töleglerden boşatmaga rugsat berýär. Salgytdan boşatmak:

(i) bu dahyllynyň 10, 11 ýa-da 12-nji maddalaryň düzgünlerine laýyklykda Türkmenistanda tölän salgydyna barabar möçberini girdeji üçin salgydyndan kemeltmekden ybarat bolup biler; bu kemeltmeler islendik halatda Türkmenistanda salgyt salnyp bilinjek girdejä degişli bolan kemeltmä çenli hasaplanan Şweýsariýa salgydynyň paýyndan köp bolmaly däldir; ýa-da

(ii) Şweýsariýa salgydynyň kemeldilen umumy möçberinden ybarat bolup biler; ýa-da

(iii) awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan diwidentleri, göterimleri ýa-da girdejileri Şweýsariýa salgydyndan bölekleyin boşatmak islendik halatda awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan diwidentleriň, göterimleriň ýa-da girdejileriň jemi möçberinden Türkmenistanda alynýan girdejiniň kemeldilmeginden ybarat bolup biler.

Şweýsariýa tölegden degişli boşatmagy we amallary geçirmegi Şweýsariýa Konfederasiýasynyň iki gezek salgyt salmagy aradan aýyrmak hakyndaky halkara konwensiýasyny amala aşyrmaga degişli bolan Şweýsariýa düzgünlerine laýyklykda kesgitleýär.

ç) Şweýsariýanyň dahyllysy bolup durýan we degişlilikde Türkmenistanyň dahyllysy bolup durýan kompaniýadan diwidentleri alýan kompaniýanyň bu diwidentlere degişli Şweýsariýa salgydynyň maksatlary üçin, eger Şweýsariýanyň dahyllysy bolmak bilen, kompaniýa diwidentleri töleýän halatda kompaniýa berlip bilinjek salgytdan birmeňzeş boşadylmaga hukugy bardyr.

24-nji madda Kemsitmezlik

1. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň milli taraplary Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde şol beýleki Döwletiň milli taraplarynyň hut şol şertlerde, hususan-da, bolýan ýeri nukdaýnazardan, sezewar edilýän ýa-da sezewar edilip bilinjek salgyt salmakdan ýa bolmasa onuň bilen bagly borçlardan başga ýa-da has agyr salgyt salmaga ýa bolmasa onuň bilen bagly borçlara sezewar edilmez. Şu düzgün 1-nji maddanyň düzgünlerine garamazdan, Ylalaşýan Döwletleriniň biriniň ýa-da ikisiniň-de dahyllysy bolup durmaýan şahsy taraplar babatda hem ulanylýar.

2. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisindeki hemişelik wekilçiligine salgyt salmak düzgüniniň amatlylygy şol beýleki Döwletde şonuň ýaly işi amala aşyryan kärhanalar babatda salgyt salmak düzgüninden amatsyz bolmaly däldir. Şu maddada hiç bir zat Ylalaşýan Döwletleriň birini öz dahyllylaryna olaryň raýatlyk ýagdaýy ýa maşgala ýagdaýlary esasynda salgyt salmak babatda üpjün edýän haýsydyr bir şahsy ýeňilliklerini, kemeldilmelerini we indirimlerini Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysyna üpjün etmäge borçly edýän hökmünde düşündirilmeli däldir.

3. 9-njy maddanyň 1-nji bölüminiň, 11-nji maddanyň 6-njy bölüminiň ýa-da 12-nji maddanyň 6-njy bölüminiň düzgünleri ulanylýandan başga halatlarda Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysyna awtorlyk hukuklaryndan we ygtyýarnamalardan alynýan girdejilerden töleyän göterimleri, girdejileri we beýleki tölegleri şeýle kärhananyň salgyt salynýan peýdasyny kesgitlemek maksady bilen, olar ady birinji agzalan Döwletiň dahyllysyna tölenendäki ýaly şertlerde kemeldilmäge degişlidir. Hut şonuň ýaly, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysyna islendik bergisi şol kärhananyň salgyt salynýan maýasyny kesgitlemek maksady bilen, birinji ady agzalan Döwletiň dahyllysyna bolan bergi babatdaky ýaly, şol bir şertlerde kemeldilmäge degişlidir.

4. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň maýasy Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň bir ýa-da birnäçe dahyllysyna doly ýa-da bölekleyin degişli bolan ýa-da onuň bir ýa-da birnäçe dahyllysy tarapyndan

gönüden-göni ýa-da gytaklaýyn gözegçilik edilýän kärhanalaryna ady birinji agzalan Döwletde onuň şonuň ýaly kärhanalary babatda ulanylýandan başga ýa-da has agyr islendik salgyt salynmaly däldir ýa-da olar şonuň bilen bagly islendik borçlara sezewar edilmeli däldir.

5. 2-nji maddanyň düzgünlerine garamazdan, şu maddanyň düzgünleri islendik kysymly we görnüşli salgytlar babatda ulanylýar.

25-nji madda **Özara ylalaşmagyň amallary**

1. Eger-de, tarap Ylalaşýan Döwletleriň biriniň ýa-da ikisiniň-de hereketleri şu Konwensiýanyň düzgünlerine laýyk gelmeýän salgytlaryň salynmagyna getirýär ýa-da getirer diýip hasap edýän bolsa, ol şol Döwletleriň milli kanunçylyklarynda göz önünde tutulan goranyş serişdelerine garamazdan, öz işini garamak üçin özi dahyllysy bolup durýan Ylalaşýan Döwletiň, ýa bolmasa onuň ýagdaýy 24-nji maddanyň 1-nji bölümüniň täsirine düşýän bolsa, onda özi milli tarapy bolan Döwletiň ygtyýarly edaralaryna berip biler. Arza şu Konwensiýanyň düzgünlerine laýyk gelmeýän salgytlaryň salynmagyna getirýän hereketler hakyndaky ilkinji habarnamanyň iberilen pursadyndan başlap, üç ýylyň dowamynda berilmelidir.

2. Ygtyýarly edara arzany esasly diýip hasap etse we özi kanagatlanarly çözüde gelmäge ukypsyz bolsa, ol şu Konwensiýa laýyk gelmeýän salgytlaryň salynmagynyň önüni almak maksady bilen, meseläni Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň ygtyýarly edarasy bilen özara ylalaşmak boýunça çözmäge çalşar.

3. Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary şu Konwensiýa düşündirililen ýa-da ulanylan mahaly ýüze çykýan meseleleri özara ylalaşyk boýunça çözmäge çalşar. Şeýle hem, olar Konwensiýada göz önünde tutulmaýan ýagdaýlarda iki gezek salgyt salynmagyny aradan aýyrmak maksady bilen, bir-biri bilen geňeşip biler.

4. Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary ýokardaky bölümlere düşünmekde ylalaşyk gazanmak maksady bilen, şol sanda şol ygtyýarly edaralaryň özleri ýa-da olaryň wekilleri agzalary bolup bilýän bilelikdäki topary döretmek arkaly, bir-biri bilen göni gatnaşykda bolup biler.

26-njy madda Maglumatlary alyşmak

1. Şeýle salgyt salynmagy şu Konwensiýa garşy gelmeýän bolsa, Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary şu Konwensiýanyň düzgünlerini ýerine ýetirmäge ýa-da edara ediş çärelerini geçirmäge, ýa-da Konwensiýa tarapyndan gurşalyp alynýan salgytlara dahylyly içerki kanunçylygy ulanmaga degişli edilip bilinjek maglumatlary alyşýarlar. Maglumatlary alyşmak 1-nji madda bilen çäklenmeýär.

2. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň 1-nji bölüme laýyklykda alyan islendik maglumaty şol Döwletiň milli kanunçylygynyň çäklerinde alnan maglumat ýaly aýan edilmesiz hasap edilýär hem-de 1-nji bölümde görkezilen salgytlara degişli maglumatlara baha bermek ýa olary toplamak, mejburi ýagdaýda töletdirmek ýa-da kazyýet taýdan yzarlamak, ýa bolmasa şikayatlara garamak bilen meşgullanýan taraplara ýa edaralara (şol sanda kazyýetlere we dolandyryş edaralaryna) habar berilýär. Şeýle taraplar ýa-da edaralar şol maglumatlary diňe görkezilen maksat bilen peýdalanýarlar. Olar şol maglumatlary açyk kazyýet mejlisiniň barşynda ýa-da kazyýet çözgütleri kabul edilen mahaly aýan edip biler.

3. Hiç bir halatda 1-nji we 2-nji bölümleriň düzgünleri Ylalaşýan Döwletiň üstüne aşakda görkezilen borçlary ýükleýän hökmünde düşündirilmez:

a) Ylalaşýan Döwletleriň biriniň ýa-da beýlekisiniň kanunçylygyna ýa-da edara ediş tejribesine garşy gelýän edara ediş çärelerini geçirmek;

b) Ylalaşýan Döwletleriň biriniň ýa-da beýlekisiniň kanunçylygy boýunça ýa bolmasa adaty edara ediş tejribesiniň barşynda alyp bolmaýan maglumatlary bermek;

ç) haýsydyr bir söwda, telekeçilik, senagat, täjirçilik ýa-da hünär syryny, ýa söwda amalyny aýan etjek maglumatlary, ýa bolmasa aýan edilmegi döwlet syýasatyna (jemgyýetçilik tertibine) garşy geljek maglumatlary bermek.

4. Eger-de, şu madda laýyklykda maglumat Ylalaşýan Döwletleriň biri tarapyndan talap edilen bolsa, onda şeýle maglumatyň şol beýleki Döwlete onuň hususy salgyt maksatlary üçin zerurlygy bolmasa-da, Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisi soralan maglumaty almak

üçin maglumat ýygnamak boýunça öz çärelerini ulanmalydyr. Ýokardaky sözlemde beýan edilen borçnama 3-nji bölümiň düzgünleri bilen çäklendirilýär, ýöne hiç bir halatda şeýle çäklendirmeler Ylalaşýan Döwlete şol maglumata içerki gyzyklanmanyň ýoklugy sebäpli ony bermekden ýüz döndermäge rugsat berýän hökmünde düşündirilip bilinmez.

5. Hiç bir halatda 3-nji bölümiň düzgünleri Ylalaşýan Döwlete diňe maglumatyň eýesi bolup bankyň, beýleki maliýe edarasynyň, ýönekeý saklaýjynyň ýa-da ýumuşçy ýa bolmasa işler ynanylan wekil bolup durýan tarapyň çykyş edýändigini, ýa-da şol maglumatyň tarapyň eýeçilik hukuklaryna degişlidigi sebäpli maglumaty bermekden ýüz döndermäge rugsat berýän hökmünde düşündirilmez. Maglumat soralan Ylalaşýan Döwletiň salgyt edaralarynyň şeýle maglumaty almak maksady bilen, 3-nji bölüme ýa-da şol Döwletiň milli kanunçylygynyň islendik düzgünlerine garamazdan, şol maglumatyň açylmagyny üpjün etmäge hukugy bardyr.

27-nji madda

Diplomatik wekillhanalaryň we konsullyk edaralaryň işgärleri

1. Şu Konwensiýanyň hiç bir düzgüni diplomatik wekillhanalaryň ýa-da konsullyk edaralaryň işgärleriniň halkara hukugynyň umumy kadalary bilen ýa-da ýörite ylalaşyklaryň düzgünleri esasynda bellenilen salgyt ýeňilliklerine täsir etmeýär.

2. 4-nji maddanyň düzgünlerine garamazdan, Ylalaşýan döwletleriň beýlekisinde ýa-da üçünji bir Döwletde ýerleşýän Ylalaşýan Döwletiň diplomatik wekillhanasynyň, konsullyk edarasynyň ýa-da hemişelik wekilçiliginiň işgäri bolup durýan şahsy tarap, eger-de:

a) oňa, halkara hukuk namalaryna laýyklykda, kabul edýän Ylalaşýan Döwletde şol Döwletiň çäkleriniň daşynda ýerleşýän çeşmelerden ýa-da maýa üçin girdejiler babatda salgyt salynmaýan bolsa, we

b) oňa, şol Döwletiň dahyllysy hökmünde, iberýän Döwletde umumy girdeji ýa-da maýa üçin salgyt babatda şunuň ýaly borçlar ýüklenen bolsa, onda oňa şu Konwensiýanyň maksatlary üçin iberýän Döwletiň dahyllysy hökmünde garalar.

3. Konwensiya halkara guramalary, edaralary ya-da Ylalaşyan Döwletde ýerleşän we dahyllylar hökmünde Ylalaşyan Döwletleriň hiç birinde girdejisine we maýasyna salgyt salynmaýan, üçünji bir Döwletiň diplomatik welilhanasynyň, konçullyk edarasynyň ya-da hemişelik wekilçiliginiň işgärleri bolup durýan resmi taraplar we taraplar babatda ulanylmaýar.

28-nji madda **Goşundy**

Goşulýan Teswirnama şu Konwensiýanyň aýrylmaz bölegi bolup durýar.

29-njy madda **Güýje girmegi**

1. Şu Konwensiya tassyklanmaga degişlidir. Şu Konwensiya tassyklaýyş hatlarynyň alşylan senesinden güýje girýär.

2. Konwensiýanyň düzgünleri:

a) çeşmesinden alynýan salgytlar babatda – Konwensiya güýje giren ýyldan soňky senenama ýylynyň ýanwar aýynyň birinde ya şondan soň tölenilýän ya karzlaşdyrylan girdejileriň möçberleri;

b) beýleki salgytlar babatda – Konwensiya güýje giren ýyldan soňky senenama ýylynyň ýanwar aýynyň birinde ya şondan soň başlanýan salgyt ýyly üçin ulanylar.

30-njy madda **Hereketiniň bes edilmegi**

Şu Konwensiya Ylalaşyan Döwletleriň biri onuň hereketini bes etmese, güýjünde galýar. Ylalaşyan Döwletleriň her biri islendik senenama ýylynyň tamamlanmagyna azyndan alty aýdan gijä galman, Konwensiýanyň hereketini bes etmek hakyndaky habarnamany diplomatik ýollar bilen ibermek arkaly onuň hereketini bes edip biler.

Şeýle halatda Konwensiya:

a) çeşmesinden alynýan salgytlar babatda – habarnama iberilenden soňky senenama ýylynyň ýanwar aýynyň birinde ya şondan soň tölenilýän ya karzlaşdyrylan girdejiler babatda;

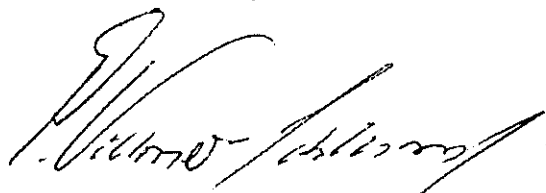
b) beýleki salgytlar babatda – habarnama iberilenden soňky senenama ýylynyň ýanwar aýynyň birinde ýa şondan soň başlanýan salgyt ýyllary babatda öz hereketini bes edýär.

Muňa güwä geçmek hökmünde, degişli derejede ygtyýarly edilen aşakda gol çekenler şu Konwensiýa gol çekdiler.

Bern şäherinde 2012-nji ýylyň 8-nji oktýabrynda her biri türkmen, nemes, rus we iňlis dillerinde iki asyl nusgada amal edildi, özi-de ähli nusgalaryň birmeňzeş güýji bardyr. Ýazgylaryň arasynda tapawutlar bolan halatda iňlis dilindäki nusga esas edilip alnar.

**Türkmenistanyň
adyndan**

**Şweýsariýa Konfederasiýasynyň
adyndan**

**Türkmenistanyň
Prezidenti
Gurbanguly Berdimuhamedow**

**Şweýsariýa Konfederasiýasynyň
Prezidenti
Ewelina Widmer-Şlyumpf**

KONWENSIÝA 11.12.2013 ÝYLDA GÜÝJE GIRDI

**Girdejiler we maýa üçin salgytlar babatda
iki gezek salgyt salynmagyny aradan aýyrmak hakynda
Türkmenistan bilen Şweýsariýa Konfederasiýasynyň
arasyndaky Konwensiýa
TESWIRNAMA**

Türkmenistan bilen Şweýsariýa Konfederasiýasy

Girdejiler we maýa üçin salgytlar babatda iki gezek salgyt salynmagyny aradan aýyrmak hakynda iki döwletiň arasyndaky Konwensiýa 2012-nji ýylyň 8-nji oktýabrynda Bern şäherinde gol çekilende Şu Konwensiýanyň aýrylmaz bölegi boljak aşakdaky düzgünler hakynda ylalaşdylar.

1. 2, 4, 17 we 19-njy Maddalara goşmaça

«Syýasy birlik» adalgasy Şweýsariýa degişlidir we «dolandyryş – çäk birligi» adalgasy Türkmenistana degişlidir.

2. 3-nji Maddanyň 1-nji bölüminiň h (ii) kiçi bölümüne goşmaça

Türkmenistan babatda şu Konwensiýanyň täsirine düşýän islendik mesele Türkmenistanyň Maliýe ministrligine ýa-da Türkmenistanyň Baş döwlet salgyt gullugyna berlip bilinjekdigi ylalaşyldy.

3. 7-nji we 12-nji Maddalara goşmaça

Senagat, täjirçilik ýa-da ylmy enjamlary ulanmak ýa-da ulanmaga bolan hukuk üçin hak hökmünde alnan tölegleriň 7-nji Maddanyň gurşap alýan täjirçilik girdejini düzýändigini ylalaşyldy.

4. 18-nji we 19-njy Maddalara goşmaça

«Pensiýalar» we «pensiýa» adalgasy, 18-nji we 19-njy Maddalarda ulanylanda, degişlilikde diňe döwürleýin tölegleri gurşap alman, eýsem bir gezeklik tölegleri hem öz içine alýandygy ylalaşyldy.

5. 26-njy Madda goşmaça

a) Maglumat alyşmagyň diňe ýüz tutýan Döwletiň salgyt salmagyň içerki amalyňa laýyklykda elýeterli bolan ähli göwnejaý maglumat çeşmelerini ulanandan soň talap ediljekdigi ylalaşyldy.

b) 26-njy madda laýyklykda maglumat bermek barada ýüztutma iberilende, ýüz tutýan Döwletiň salgyt edaralarynyň ýüz tutulýan Döwletiň salgyt edaralaryna aşakdaky maglumaty berjekdigi ylalaşyldy:

- (i) barlag ýa-da derňew geçirilýän tarapy barabar edýän maglumatlary;
- (ii) maglumat üçin ýüz tutulýan döwri;
- (iii) ýüz tutýan Döwletiň ýüz tutulýan Döwletden almak isleýän maglumatyny, şol sanda onuň häsiýetini we görnüşini;
- (iv) maglumaty talap edýän salgyt maksadyny;
- (v) soralyan maglumata eýe bolup biljekdigi çak edilýän tarapyň adyny we salgysyny, mälim bolan derejede.

ç) «dahyly bar bolan» diýen topara degişli edilmegiň salgyt salmak meseleleri boýunça mümkin boldugyça has giňden maglumat alyşmagy üpjün etmäge we şol bir wagtda Ylalaşýan Döwletleriň tötänleýin häsiýetli maglumatlary soramaga, ýagny anyk salgyt töleýjiniň salgyt işlerine dahyly bardygy näbelli bolan maglumatlary soramaga hakynyň ýokdugyny düşündirmäge gönükdirilendigi ylalaşyldy. 5 b) kiçi bölüm tötänleýin häsiýetli maglumatlary soramagyň öňüni almaga gönükdirilen möhüm amal ediş talaplaryny öz içine alýan hem bolsa, şonda hem 5 b) kiçi bölümiň (i) den (v) çenli düzgünleri netijeli maglumat alyşmagy bozýan görnüşde düşündirilmeli däldir.

d) Ylalaşygyň 26-njy maddasynyň Ylalaşýan Döwletlerden awtomatiki ýa-da öz-özünden emele gelmek esasynda maglumat alyşmagy talap etmeyändigini ylalaşyldy;

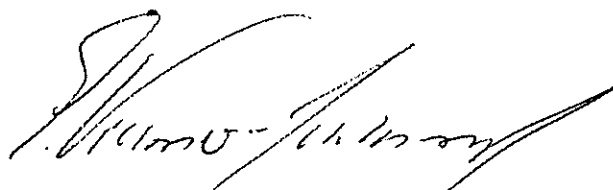
e) maglumat alşylan ýagdaýynda ýüz tutulýan Ylalaşýan Döwletde salgyt töleýjiniň hukuklaryny üpjün edýän dolandyryş amallarynyň güýjüni saklap galýandygy ylalaşyldy. Şeýle hem, şu

düzgüniň maglumat alyşmagyň barşynyň öňüni almaga ýa-da ony esassyz yza çekdirmäge däl-de, eýsem salgyt töleýjä adalatly amal edilişi üpjün etmäge gönükdirilendigi ylalaşyldy.

Bern şäherinde 2012-nji ýylyň 8-nji oktýabrynda her biri türkmen, nemes, rus we iňlis dillerinde iki asyl nusgada amal edildi, özi-de ähli nusgalaryň birmeňzeş güýji bardyr. Nusgalaryň arasynda tapawutlar ýüze çykan ýagdaýynda, iňlis dilindäki nusga esas hökmünde alnar.

**Türkmenistanyň
adyndan**

**Şweýsariýa Konfederasiýasynyň
adyndan**

**Türkmenistanyň
Prezidenti
Gurbanguly Berdimuhamedow**

**Şweýsariýa Konfederasiýasynyň
Prezidenti
Ewelina Widmer-Şlyumpf**